

DOM 110

Bilten Zavoda Marianum in salezijanskega poslanstva v Veržeju 2022

110 let Marijanišča

Kljub vsemu pogumno stopamo naprej v zaupanju v Marijo Pomočnico, ki že stoletje in deset let varuje ustanovo in vse njene prebivalce, goste in obiskovalce, da bi mogli v salezijanski karizmi storiti čimveč dobrega za družine, mlade in posameznike.

Družinski RadŽivim

Pastoralna zvezi župnij Slovenj Gradec: so štiri povezane župnije in sedaj trije tukaj živenci duhovniki. Želimo si biti tako prijatelji kot tudi v pomoč pri pastoralni. V to občestvo vključujemo sodelavce in si želimo, da bi ne bili samo župnija, ki se srečuje priložnostno, torej morda ob nedeljskih mašah ali slovesnostih birm in žal pogrebov.

Salezijanci smo v poslanstvu usmerjeni predvsem k mladim, a v tem času nas prav tako kot mladi potrebujejo tudi družine. To je namreč kraj, kjer si mladi pripravljajo pot v življenje. Ob delu z družinami spoznavam, da so mnoge družine v stiski na področju vrednot, ki jih želijo posredovati svojim otrokom, a velikokrat ne zmorejo najti načina in časa, da bi te vrednote lahko predali svojim družinskim članom. Starši velikokrat povedo, da jim programi, ki jih ponujamo, pomagajo pri vzgoji ter ohranjanju vere in vrednot.

PETER PUČNIK, ravnatelj salezijanske skupnosti

Če je iskrena volja in pravi namen, se najde tudi pot za prilagajanje vsakemu položaju, četudi je ta včasih nekoliko bolj zapleten.

BLAŽ CUDERMAN
direktor zavoda Marianum Veržej

DOMAČNOST

Nadaljevati želimo salezijansko vzgojno in duhovno poslanstvo

IN LJUBEZNIVOST

BLAŽ CUDERMAN, direktor Zavoda Marianum Veržej

Sodelavci, gostje, obiskovalci in prijatelji, pozdravljeni! Vsako obdobje, čas in trenutki življenja nam prinašajo izzive in vprašanja, na katera iščemo odgovore.

Obdobje 110 let tukajšnje ustanove in prisotnost salezijancev sta zaznamovala Veržej v preteklosti in še danes oblikujeta ljudi ob Muri ter goste, ki se ustavljajo v našem zavodu. Ustanova je vedno bila in je še danes odprta domačinom, širši Sloveniji, Evropi in tudi svetu.

Vsak čas namreč prinaša s seboj velike priložnosti in izzive, na katere salezijanci poskušamo najti pravi odgovor. Zgodovina ustanove nam govori o delovanju salezijancev v obdobju pred drugo svetovno vojno. Druga svetovna vojna in čas po njej sta spremenila njeno vsebino. S poddržavljenjem zavoda so prišle v hišo nove vsebine in za salezijance tu ni bilo več prostora. Nov izziv za poslanstvo salezijancev je prinesla osamosvojitve Slovenije, z njo pa denacionalizacija in posledično obnova zavoda, ki je bila zaključena 2005. Salezijanci smo tako začeli z novimi programi in vsebinami, s katerimi smo želeli odgovoriti na potrebe časa v duhu našega ustanovitelja Janeza Boska.

Ni še tako daleč spomin na pandemijo, ki je močno vplivala na svet, naše življenje in tudi na Zavod Marianum. Najprej smo morali zapreti hišo, nato

se prilagajati novim pravilom zdravstvene stroke, počasnemu odpiranju in prirediti programe za skupine in druge goste. Tudi za sodelavce in zaposlene je bilo to obdobje zahtevno, saj so se morali znova in znova odzivati na ukrepe in zdravstveno stanje v državi. Vedno pa je ostajalo upanje, da se bodo stvari počasi »normalizirale«.

Če sta iskrena volja in pravi namen, se najde tudi pot za prilagajanje vsakemu položaju, četudi je ta včasih nekoliko bolj zapleten. Tako je leto, ki ga končujemo, po dveletnem boju z epidemijo potekalo »skoraj normalno«. To pomeni, da so v hišo začeli prihajati skupine in gostje, ki so se želeli duhovno okrepiti, utrditi medsebojne vezi, priti do novih spoznanj in obogatiti družinske vezi.

Veliko je bilo tudi mladih iz osnovnih, poklicnih in srednjih šol. Prihajali so otroci iz vrtcev in pri nas doživeli posebno izkušnjo skupnega bivanja. Vsi ti so se v okviru svojih programov oblikovali v komunikaciji, sodelovanju, spretnosti in spoznavanju pokrajine severovzhodne Slovenije. Potekala pa so tudi izobraževanja odraslih, kot so srečevanja upokojencev, ki hočejo aktivno preživljati svoje tretje življenjsko obdobje. Vedno pa so v hišo prihajali tudi individualni gostje, ki so se pri nas telesno in duhovno okrepili.

Center DUO je za mnoge kraj, kjer lahko vsak ob raznih dogodkih, na delavnicah, razstavah in v trgovini najde nekaj za svojo dušo. Predvsem lončarska

delavnica je prostor, kjer se lahko vsak preizkusi v svojih spretnostih in ustvarjalnosti. Tu nastajajo čudoviti izdelki, ki jih oblikujejo tako otroci kot tisti, ki so že v zrelih letih in se prvič srečajo z ročnim oblikovanjem iz gline in drugih materialov.

V zadnjih letih je zaživel tudi Kamp TRIO, ki je namenjen predvsem poletnemu bivanju v zemljankah in bivalnih hiškah. Tam je možnost samostojnega bivanja družin ali skupin. Gostje kampa se lahko vključujejo v programe, ki potekajo v okviru Zavoda Marianum.

Dogajanje in izkušnje zadnjih let nam kažejo, da v našo ustanovo v največji meri prihajajo skupine in družine, ki hočejo aktivno preživeti čas sprostitve, poglobitve ali preprosto preživeti čas za odmik. V prihodnosti želimo hišo še bolj odpirati programom šol, drugim vzgojnim ustanovam, predvsem pa družinam. S tem želimo nadaljevati salezijansko vzgojno in duhovno poslanstvo.

Naj se ob koncu zahvalim vsem nekdanjim in sedanjim sodelavcem za vse opravljeno delo in pomoč, ki krepko presegata vrednost tržnega obračunavanja, saj so in še živijo z našo ustanovo. Posebna zahvala velja tudi dosedanjemu direktorju Petru Pučniku za vodenje ustanove v nelahkih časih, ki kljub osebnim preizkušnjam ostaja med nami in z vedrino ter upanjem zre v osebno in skupnostno prihodnost v dobrobit vseh. ○

110 LET MARIJANIŠČA

Kako nekdanji kloster in vzgojni dom živi po velikem praznovanju 100-letnice leta 2012

Povzel **MARKO SUHOVERŠNIK**

Pred desetimi leti sta tedanje vodstvo Zavoda Marianum Veržej in salezijanska skupnost skupaj z lokalno skupnostjo pripravila veliko praznovanje 100-letnice Marijanišča v Veržeju. Takratni vrhovni predstojnik salezijancev in 9. naslednik sv. Janeza Boska, Pascual Chávez Villanueva, je v posebnem pismu zapisal: »Obhajanje obletnice nam daje priložnost, da s hvaležnostjo premislimo preteklost, saj je bil Bog dober z nami in po nas s tolikimi ljudmi, posebno mladimi. Kako se torej ne bi spomnili tolikih salezijancev, ki so se tu zvrstili z obilnimi napori, močmi, idejami, strokovnostjo, srčnostjo in svetostjo ter žrtvovali vse svoje življenje za dobrobit mladih! Ali velikodušnega sprejema in sodelovanja mnogih družin, malih in velikih dobrotnikov, kot sta bila darovalec g. Puščenjak in pobudnik mariborski kanonik dr. Kovačič, ki so povabili salezijance in jim zaupali delo na vzgojnem polju. Družinski sprejem in nikoli ugasnjena velikodušnost še danes konkretno podpirata oratorijsko in župnijsko delovanje. Obhajanje stoletnice pa ne sme biti le praznovanje preteklosti. Vem, da ste se znova lotili dela za mlade na krščanskem vzgojnem polju v Veržeju.

SALEZIJANCI SE ZAVEDAMO, DA POT VODI VEDNO NAVZGOR. DRUŽINSKO, KULTURNO, DRUŽBENO IN VERSKO STANJE DANES NI PREPROSTO IN NI LAHKO ZA RAZUMEVANJE, A DUHOVNA DEDIŠČINA, KI NAM JO JE ZAPUSTIL DON BOSKO, NAM POMAGA ZAUPNO ODPIRATI OČI, RAZUM IN SRCE ZA PRIHODNJE CILJE.

PASCUAL CHÁVEZ VILLANUEVA

To je torej priložnost, da se pogumno in z zaupanjem soočite z izzivi mladih in družbe današnjega časa, ki so tako različni od tistih, s katerimi so se soočili vaši predniki ob začetkih delovanja ustanove. Kljub temu pa je to tudi čas drznih sanj o prihodnosti salezijanske navzočnosti, kako ustrezno odgovoriti na želje Boga Odršenika in na potrebe mladih. Mlade moramo postaviti v središče in jih spremljati z Jezusovimi očmi ter se jim približati s srcem dobrega pastirja. To ni le salezijanski slog, temveč tudi naša značilna duhovnost in delovni načrt. Lahko rečemo, da je pismo vrhovnega predstojnika postalo nekakšen program prvega desetletja nove stoletnice delovanja Marijanišča v Veržeju.

Salezijanska skupnost, zaposleni in sodelavci so zavihali rokave in krmarili v razburkanem morju ekonomije, družbenih sprememb in začrtanega poslanstva.

Že prvo leto je tedanji ravnatelj Jože Brečko ugotavljal: »Res je, mimo ekonomske krize ne moremo, ne vi, naši dragi gostje in obiskovalci, ne mi sami z vso našo infrastrukturo. Ob enem se salezijanci in zaposleni zavedamo, da ne smemo podleči trenutni porabniški miselnosti, ko nas ekonomska kriza kaj hitro pahne tudi v moralno in osebnostno krizo. Zato si želimo, da bi pokukali onkraj zemeljskega, v Življenje, ki nam je vsem dano in ga lahko vsak živi po svoje. A lepše je, če se znamo v življenju povezati.

V NAŠI USTANOVNI IN PROGRAMIH NI VSE POPOLNO, PRIZNAMO. A TRUDIMO SE, DA SPODBUJAMO POVEZANOST IN DOMAČNOST V VSEJ RAZLIČNOSTI SKUPIN, DRUŽIN IN POSAMEZNIKOV. POTRDI TEV IN SPODBUDA K TEMU STE PRAV VI IN VAŠ ODZIV.

JOŽE BREČKO

Zato naj velja zahvala vsem, ki se udeležujete naših programov ali prihajate k nam s svojimi bogatimi programi. Vabljeni pa tudi drugi, da se pri nas ustavite, si oddahnete in naberete novih moči za vsakdanje življenje.

Zavod Marianum Veržej je v sedanjih organizacijski obliki je leta 2014 praznoval prvih deset let delovanja. Takratni direktor Janez Krnc je ob tem poudaril: »Vizija Zavoda Marianum Veržej je povsem drugačna. Z inovativnostjo in odličnostjo želimo spodbujati trajnostni razvoj na različnih področjih človeške ustvarjalnosti, kulturne dejavnosti, razmišljanja, izobraževanja, razvedrila in koristnega preživljanja prostega časa ter posredovanja resničnega, dobrega in lepega za sedanje, predvsem pa za prihodnje rodove s poudarkom na mladih.«

Naslednje leto je krmilo Zavoda prevzel Peter Pučnik, ki je posamezne enote, Marijanišče, Penzion Mavrica in Center DUO, povezal v prizadevanju za blagor osnovne celice človeške družbe: družine. »Če se nekoliko bolj usmerim v družino, nas ta skrb za vsakodnevne dejavnosti tako potegne v svoj tok, da velikokrat pozabimo na bistveno, da bi naj družina bila najprej dom. Tisti dom, kjer se vsakdo od njenih članov počuti doma. Vemo, kaj vse je potrebno za to, da se počutimo doma. Če izpostavim nekaj najpomembnejših dejavnikov, so to prav gotovo sprejetost, spoštovanje, odpuščanje, veselje in čas za skupno preživljanje. Drugače rečeno, takrat ko sem lahko v krogu svojih takšen, kakršen sem, in se čutim sprejetega, se počutim doma. Kolesje vsakodnevnega

dogajanja v družini pa je velikokrat nasprotnik teh dejavnikov. Menim, da ni treba naštevati, kako se v naših medsebojnih odnosih pozna, če omenjeni dejavniki manjkajo. Zakaj manjkajo? Ker je vsak posameznik tako močno vprežen v svoje naloge, da preprosto ne zmore več misliti na druge ter si zanje vzeti čas. V tem pogledu tudi vsak posameznik začne izgubljati samega sebe in svoje bližnje. Prav to je razlog, da se tudi naša ustanova veliko ukvarja z družinami in mladimi.

DRUŽINA JE NAMREČ TISTI PROSTOR RASTI, KJER PRAV ZARADI DOBREGA IN SPOŠTLJIVEGA ODNOSA MED STARŠEMA LAHKO OTROCI NAJVEČ DOBIJO ZA SVOJO OSEBNOSTNO RAST ALI PA NAJVEČ IZGUBIJO, ČE TEGA PROSTORA NI.

PETER PUČNIK

Zato sem vesel, da v naši ustanovi lahko ponujamo to možnost, tako v smislu prostorov, ki jih dajemo na razpolago družinam za vsebinske programe, kakor tudi vsebine, ki jih nudimo. Hkrati se trudimo, da bi znali biti pozorni na tiste potrebe v družinah, ki so najbolj aktualne prav v tem obdobju, v katerem trenutno živimo.

V zadnjem obdobju se Zavod sooča tako z zunanji kot notranji izzivi: pandemija je močno posegla v njegovo delovanje, ki se čuti še danes; vplivi družbenega dogajanja in ekonomske krize pritiskajo; bolezen in personalne spremembe v vodstvu ter na odgovornih mestih pomenijo nov izziv.

Peter Pučnik je v lanskem Domu zapisal: »Če povzamem dogodke celotnega leta, tako tiste turobne ob hladni samoti kakor tiste z ognjem prežarjene, so bili to dogodki, iz katerih se lahko veliko naučimo. Spoznavamo, kako majhni in nemočni smo, in hkrati, kako smo postavljeni pred trenutke, ko se moramo odločiti in narediti tisto, kar menimo, da je prav in dobro. Čas, ki ga doživljamo, nas vedno znova postavlja pred vprašanje, ali bomo znali izbrati prave korake, prave besede in modre odločitve. Vedno znova smo namreč v nevarnosti, da nas dogajanje v družbi tako prevzame, da pozabimo na najpomembnejše. V nevarnosti smo, da nam kdo pripoveduje svojo zgodbo tako glasno, da niti sebe ne slišimo več. Če izgubimo sebe, izgubimo najdragocenejšo, vse.«

Kljub vsemu pogumno stopamo naprej v zaupanju v Marijo Pomočnico, ki že stoletje in deset let varuje ustanovo in vse njene prebivalce, goste in obiskovalce, da bi mogli v salezijanski karizmi storiti čimveč dobrega za družine, mlade in posameznike.

ODPRLO SE JE NOVO PODRO KJER SEM SE

Pogovor s salezijancem Blažem Cudermanom,
novim direktorjem Zavoda Marianum Veržej

Pripravil MARKO SUHOVERŠNIK

Najprej vprašanje, kako se počuti Gorenjec v Prlekiji?

To je zelo lep del Slovenije. Na eni strani pokrajino obdajajo čudovita pobočja z vinogradi in gozdovi, na drugi pa ravnina, kjer ti koruza sredi poletja in jeseni zoži obzorje. Kot Gorenjec v Prlekiji pa pogrešam pomirjujoč pogled na višine gorenjskih planin in gora: od Julijcev in Karavank do Kamniško-Savinjskih Alp.

Blaž, si salezijanski duhovnik. Kako je potekala tvoja začetna pot od spoznavanja Božjega klica in salezijancev?

Na Trstenik, kraj pod Storžičem, so prišli salezijanci v petdesetih letih prejšnjega stoletja in tam začeli svoje delo. Tako sem v svojih otroških letih začel spoznavati delo salezijancev. Ti so nas vključevati v razne programe in srečanja ministrantov. Ta so bila največkrat v Salezijanskem zavodu Želimlje oziroma v Srednji verski šoli, kot se je takrat imenovala.

V salezijansko družbo sem vstopil leta 1974 in vzgojni proces zaključil na Rakovniku leta 1987, ko sem bil tudi posvečen v duhovnika.

Na začetku salezijanske poti si začel nabirati pastoralne izkušnje. Kje vse si deloval in kaj si opravljal?

Po novi maši sem kot kaplan začel svoje salezijansko delo v novoustanovljeni župniji Sv. Janez Bosko Maribor. Srečeval sem se z mladimi mestnega okolja, ki so bili včasih »na robu«, to pomeni, da so se zaradi takšnih ali drugačnih razlogov umaknili iz svoje matične župnije. Tako sem jih v njihovi mladostni zagnanosti poskušal nagovoriti, oblikovati in jim posredovati Kristusovo veselo oznanilo.

V salezijanskih krogih si poznan kot dober ekonom. Kako je prišlo do tega, da si prevzel nelahka bremena upravljanja salezijanskih skupnosti in nato inšpektorije?

Kaj pomeni biti dober ekonom, je težko opredeliti in reči, da je to neka velika sposobnost. Dejstvo je, da sem se poskušal od prvega dne vedno učiti. Ekonomija nikoli ni bila moja posebna izbira, res pa je, da sem se trudil biti praktičen in iznajdljiv, odprt za vse dobre nasvete in usmeritve pri dokončnih odločitvah. S takim pristopom sem našel dobre ljudi

in sodelavce. Tako sem v Želimljem prehodil pot od tega, da sem znal prijeti za vsako delo, do trenutka, ko je bila ustanovljena prva javno priznana zasebna Gimnazija Želimlje. Od takrat se je tudi moje delo kot ekonoma precej spremenilo.

Dolga leta si bil inšpektorialni ekonom. Kaj to sploh pomeni in kaj vse si počel v tej službi?

Po dobrih devetih letih dela v Želimljem me je salezijanski predstojnik v decembru 1999 imenoval za inšpektorialnega ekonoma. To je pomenilo, da mi je bila zaupana odgovornost za vse salezijanske ustanove slovenske salezijanske inšpektorije, kar zadeva ekonomijo, nepremičnine in potek denacionalizacije. Ena zahtevnejših odločitev je bila tudi, da začnemo z obnovo Marjanišča v Veržēju. V tej službi sem bil več kot 15 let. Marsikdaj je bilo težko. Tudi na področju financ in denarnih sredstev ni šlo vedno po pričakovanjih. Sam sem poskušal stvari izpeljati po svojih močeh, s soglasjem predstojnika inšpektorije in predvsem v velikem zaupanju v moč delovanja Svetega Duha.

ČJE, MORAL MARSIČESA NAUČITI

Seveda si v tem obdobju opravljal tudi duhovniško službo. Na kakšen način in kje?

Že ko sem prišel v Želimlje, mi je bila poleg vodenja ekonomije zaupana majhna župnija Golo nad Igom. Tam ni bilo župnišča, ne vode in elektrike, pa smo se kljub temu nekako znašli.

Ko sem sprejel službo inšpektorialnega ekonomista, mi je takratni inšpektor Stanislav Hočevar rekel: »Da ne boš razmišljal samo o denarju, boš ob nedeljah in praznikih hodil spovedovat in maševat v romarsko svetišče na Brezje.«

Kljub zahtevnosti in odgovornosti ekonomske službe, ko je bilo včasih res vsega preveč, sem bil ob zaključku službe ekonomista hvaležen za ta leta svojega duhovniškega poslanstva.

Menim, da je bil tudi zaradi tega pri poslanstvu navzoč Božji blagoslov na priprošnjo naše Marije Pomočnice oziroma Marije Pomagaj z Brezij.

Kar nekaj let si posvetil skrbi za starejše in bolne salezijance na Trsteniku. Kako gledaš na ta leta služenja?

Zadnjih šest let, preden sem prišel v Veržej, sem bil ravnatelj in ekonom v naši skupnosti Trstenik. Hiša je namenjena starejšim in bolnim salezijancem. Naloga, ki sem jo prevzel, skrb za hišo in bolnike, ni bila tako preprosta.

Odrplo se mi je novo področje, kjer sem se moral marsičesa naučiti. Poslanstvo sem sprejel v duhu

pokorščine in predvsem v duhu služenja sobratom in salezijanski družbi. Sicer pa to ni bila samo nova izkušnja v življenju, ampak tudi notranja obogatitev.

Predstojnike si nato zaprosil za »sobotno leto«. Kaj to pomeni in kje si ga preživljal?

Po šestletnem obdobju zahtevnega in odgovornega dela med bolnimi sobratom (vmes je bila še korona) sem predstojniku inšpektorije predlagal, da za eno leto prekinem z odgovornimi službami in da mi omogoči tako imenovano »sobotno leto«. Čeprav že v zrejših letih sem hotel nekoliko izkusiti salezijansko delo v tujini in ob tem obnoviti znanje kakšnega tujega jezika.

Pot me je tako vodila najprej v Rim k slovenskemu sobratu Lojzetu Dobravcu, ki je ravnatelj skupnosti salezijancev pri Kalistovih katakombah. V februarju letošnjega leta sem se vrnil domov in načrtoval še nekajmesečno bivanje v salezijanski skupnosti v Londonu, pa so se stvari obrnile nekoliko drugače.

Zaslužen »oddih« je prekinil klic v Veržej. Kdaj si sploh prvič slišal za Veržej in kaj si že vedel o njem ter salezijanskem poslanstvu v tem kraju?

Veržej sem poznal iz salezijanske zgodovine, ki sem jo spoznaval v času formacije in šolanja. V letih kaplanske službe v Mariboru smo se sobratje, ki smo delovali v vzhodni Sloveniji, srečevali na mesečnih duhovnih obnovah, največkrat v Radencih ali Veržeju. Takrat sem bolje spoznal pokojna sobrata g. Pušnika

in g. Marošo, ki je bil takrat župnik. Bolj »konkretno« pa sem se začel srečevati z Veržejem v času denacionalizacije, ko je bil zavod vrnjen salezijancem.

Odrpta sta bila dva izziva: kakšno vsebino dati hiši in kako pridobiti sredstva za obnovo. Pri dokončni odločitvi inšpektorialnega vodstva je bila gotovo zelo pomembna velika finančna pomoč g. Ernesta Frumna.

V obdobju pandemije, kadrovskih sprememb in negotovih časov si prevzel odgovorno službo direktorja Zavoda Marianum Veržej. Kako bi opisal trenutno stanje in kako ga vidiš v prihodnosti?

O tem, kaj v salezijanski ustanovi pomeni imenovanje za direktorja, ne bi izgubljal besed. Poleg izzivov, s katerimi sem se srečeval v preteklih službah, se je tu zame odprlo novo poglavje. Tudi Zavod Marianum je zaznamovala pandemija. Določene stvari glede vsebin in programov so se nekoliko spremenile, s tem pa so se odprli izzivi, da skupaj razmišljamo o novih vsebinah in prihodnosti.

Vsekakor želim najprej spoznati hišo, ljudi, s katerimi sodelujem, in ljudi v samem kraju. Predvsem pa so mi pomembni gostje, ki prihajajo v našo hišo ter tu najdejo nekaj, kar jih nagovori in predvsem duhovno obogati. To pot želim nadaljevati skupaj s sobratom, sodelavci in vsemi, ki prihajajo v našo hišo. ☺

»SKRBELO ME JE, KAKO BO BERA ZADNJEGA LETA SEDAJ PA MISLIM,

PRIMOŽ KOROŠEC, vodja Marijanišča

Ko skozi leto opazujemo naravo, lahko včasih preroško napovemo, kakšna bo bera v jeseni. A vendar si le redki upajo 100-odstotno napovedati končni rezultat pri stvarih, na katere lahko vpliva veliko neznanih dejavnikov. Lahko je pomlad lepa in obetavna, poletje pa kasneje sušno. Lahko opazujemo cvetoča drevesa, a zadošča samo ena zmrzal in vsega lepega je konec. Lahko opazujemo prostrana žitna polja, ki se gibljejo v toplim vetriču, a zvečer lahko

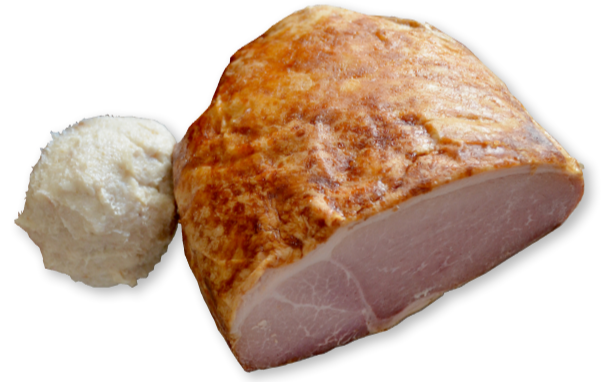
že prihrumi vihar s točo in škoda je velika. Ljudje, ki torej živijo od zemlje, vedo, da morajo narediti vse, da bo jesenska bera čim večja. Vedo pa tudi, da na vse ne morejo vplivati. Lahko rečejo: »Lepo kaže, in če Bog dá, bomo jeseni imeli kaj nabrati.« So leta »debelih krav in so leta suhih krav«, če se izrazim svetopisemsko, vedno pa se nekaj nabere.

Gornji odstavek bi verjetno bolj sodil v kakšne kmetijske novice, vendar nam lahko pomaga tudi pri razmišljanju o beri Zavoda Marianum Veržej oz. Marijanišča. Marijanišče, kakor našo stavbo imenujejo

domačini in mnogi naši gostje, obkrožajo številna polja, in ko človek skozi leto opazuje naravo okrog naše stavbe, ne more, da ne bi opazil dogajanja v naravi, ritma kraja, v katerem se nahajamo, in težav, s katerimi se soočajo/mo ljudje v osrčju Prlekije.

Pričetek leta 2022 je bil še vedno precej zaznamovan z nesrečnim koronavirusom, vendar so bili obeti dobri in ob upoštevanju priporočil smo počasi pričeli s sprejemanjem nekaterih skupin. Najprej manjših zaključenih skupin, na to pa tudi nekoliko večjih. Potrudili smo se, da bi čimbolj zmanjšali tveganje za

Z ŽIVINO, DA SE BO VSE IZŠLO.»

okužbo in tako v prvih mesecih nismo sprejemali več kot eno zaključeno skupino. Kasneje smo sprejemali tudi po dve skupini, vendar smo pazili, da zmanjšamo stik med njima.

Organizirane skupine večinoma prihajajo ob koncu tedna in tako je bilo tudi letos. Med tednom pa praviloma prihajajo posamezni gostje. Vendar smo opazili v zadnjem letu nekaj sprememb, zelo smo bili veseli, ko so posamezne skupine izrazile željo, da bi gostovale pri nas med tednom. Med temi skupinami je potrebno vsekakor omeniti skupino Šola zdravja, ki se je pri nas oglasila kar štirikrat. Ali pa zaposleni iz podjetja Carthago, ki so v našem Zavodu imeli preko deset izobraževanj za vodstvene delavce, do konca koledarskega leta pa jih bo še nekaj, tako da lahko rečemo, da bodo s šestnajstimi obiski v enem letu v vrhu skupin, ki se vračajo k nam. Veseli smo tudi vseh šolskih skupin (npr. OŠ Toneta Pavčka, OŠ Škofljica, Gimnazija Vič, Gimnazija Bežigrad, Gimnazija Ljutomer, Gimnazija Želumlje, Šolski center Velenje, Srednja frizerska šola itd.), ki so se znova odločile, da nekaj dni preživijo v Veržeju in okolici. Z veseljem smo

jim pomagali pri izvedbi njihovih programov v obliki nasvetov, vodenja in z občasno logistično pomočjo. Veseli smo, da se za bivanje v naši hiši odločajo tudi vrtci (npr. Vrtec Veržej in Vrtec Beltinci). Tudi razni pevski zbori so se občasno oglasili pri nas z namenom, da opravijo intenzivne priprave na nastope, ki so jih čakali. Veseli smo, da se zakonske skupine vračajo in da pogosto ob koncu bivanja pri nas že vprašajo za nov prosti termin, ko se bodo lahko znova vrnili k nam. Enako tudi druge skupine (Živi na polno, neokatehumeni, Emanuel, razne veroučne skupine ...).

Ko takole proti koncu leta človek pogleda na pisano paleto posameznikov in skupin, lahko reče, da je bera kar raznolika. Morda smo pred letom z nekoliko strahu pogledovali v prihodnost, bili zaskrbljeni ob nekaterih odpovedih iz takšnih in drugačnih razlogov, in vendar smo lahko zadovoljni, ker smo uspeli sprejeti in ponuditi prostor in čas novim skupinam, ki v preteklosti niso tako pogosto zahajale k nam.

Ob koncu naj končam z mislijo nekega mojega znanca z Gorenjske, s katerim sva sredi novembra modrovala pred župnijsko cerkvijo. Gledala sva s

soncem obsijane gozdove in še vedno bujno zelene pašnike, ko je dejal: »Vidiš, kako lepo in toplo jesen imamo letos. Kar nam je poleti vzela suša, nam je vrnila jesen. Skrbelo me je, kako bo z živino, sedaj pa mislim, da se bo vse izšlo.«

Tudi nam v Marjanišču se je nekako izšlo in upamo, da bo tako tudi v prihodnje. ☺

»NAJPREJ SE PORODI IDEJA NASTANE IN PRIDNE

Dejavnosti v Rokodelskem centru DUO Veržej

IRIS BALAŽIČ, vodja Centra DUO Veržej

Skozi celo leto smo imeli veliko pridnih rok, ki so preizkusile svoje ročne spretnosti. Mogoče nekateri prvič, drugi pa že kar večkrat.

Obiskalo nas je veliko otrok iz šol in vrtcev, različne skupine društev, družine pa tudi posamezniki.

Prav tako pa smo za promocijo tudi sami poskrbeli in predstavili naš center na različnih sejmih po Sloveniji: v Slovenski Bistrici, Škofji Loki, Ormožu, Renkovcih ...

Za dodatno popestritev v umirjenih mesecih razpišemo tematske delavnice, ki so vsako leto bolje obiskane in je vedno večje povpraševanje po njih.

izidu monografije z naslovom Cvetiči klas pelina.

Društvo InicijativAngola je pripravilo potujočo razstavo z naslovom »Dežela revščine in bogastva – Potovanje po Angoli«. Sestavlja jo 50 fotografij priznanega koroškega fotografa Karlheinz Fessla. Ta je leta 2016 vzljubil tako Angolo kot poslanstvo sester salezijank.

Z izbranimi fotografijami odpira vpogled v življenje v tej deželi in prikazuje, kako se sestre soočajo z aktualnimi izzivi.

Ves oktober in november smo lahko občudovali dela umetnika Roberta Juraka, ki je svoja dela predstavil tako na prostem pred centrom kot v dvorani. Odprtje razstave se je pričelo z Miholovim sejmom, ki smo

Zavod Marianum je s svojo dejavnostjo ohranjanja rokodelstva pomemben gradnik zavesti kulturnega turizma. Za svoje obiskovalce, obenem pa tudi za obiskovalce nove poti smo v okviru projekta posneli šest kratkih promocijskih filmov na temo priprave naravnih materialov za namen in možnost rokodelskega ustvarjanja.

Naravni materiali, iz katerih rokodelci ustvarjajo, so namreč pomemben del dediščine vsakega področja. Človek/rokodelec je nekoč ustvarjal izključno iz naravnih materialov, ki so mu bili na voljo v okolici prebivališč. Ti so pri nas povezani tudi z območjem NATURE 2000, ki ga želimo v projektu izpostaviti.

RAZSTAVE, KI SMO JIH V TEM LETU PRIPRAVILI ALI GOSTILI V CENTRU DUO

V začetku leta smo pripravili že 12. razstavo pirhov, ki smo jo popestrili z razstavljenimi monštrancami in mašnim posodjem. V mesecu maju so se predstavile s svojimi izdelki upokojenke iz Veržeja in čipkarice. V naslednjem mesecu pa smo gostovali likovnike in likovnice iz Ljutomera.

Za popestritev poletnega časa je svoja dela postavila na ogled Tatjana Prelog. Predstavila je svoje čipkarske izdelke.

Jesen nam je popestrila razstava arhivskih fotografij, ki je prikazovala zlasti motive iz taborišč v Peggetzu pri Lienzu in Špitalu ob Dravi. Pripravljena je bila ob 70-letnici umika pred boljševiskim nasiljem ter ob

ga kot sodelujoči partner pripravili pred rokodelskim centrom z Občino Veržej.

Ob koncu leta pa smo pripravili že 14. razstavo slovenskih jaslic in jaslic Društva ljubiteljev jaslic Slovenije. Razstava je na ogled od 9. 12. 2022 do 9. 1. 2023.

AKTIVNOSTI PROJEKTA »PROMOCIJA NARAVNEGA IN KULTURNEGA TURIZMA«

Aktivnosti v sklopu operacije »kulTURA = naTURA« (5. JR LAS Prlekija, sofinanciran iz Evropskega kmetijskega sklada za razvoj podeželja) smo aprila zaključili.

Na tak način se naravna dediščina (material) poveže s kulturno (izdelek). Filmi so na temo naslednjih naravnih materialov in kulturne dediščine: glina, šibje, slama, ličje, kovaštvo in rokodelska dediščina.

AKTIVNOSTI PROJEKTA »ROKODELSKI TABOR«

V času poletnih počitnic (od 25. do 27. 7. 2022) smo pripravili Slovenski rokodelski tabor 2022. Gre za aktivnost Konzorcija rokodelskih centrov Slovenije, ki je v sodelovanju z Ministrstvom za gospodarski razvoj in tehnologijo pripravil skupno 7 taborov, ki so jih izvedli posamezni regijski rokodelski centri z namenom, da pritegnejo v rokodelsko ustvarjanje mlade. Na taboru so namreč sodelovali učenci

V GLAVI, ZASNOVA V SRCU ROKE IZDELAJO IZDELEK.»

in dijaki, stari od 12 do 17 let, ki so na 3-dnevnih programih spoznavali rokodelske veščine, kulturno dediščino posameznega okolja in predvsem ustvarjali svoje lastne izdelke pod vodstvom izkušenih rokodelcev. V Veržeju smo izpostavili lončarstvo, saj je bilo Pomurje v preteklosti zelo tesno povezano s to rokodelsko dejavnostjo, tradicionalno lončarstvo pa kljub vsem naporom, ki se vlagajo v ohranjanje, počasi zamira.

A veseli dejstvo, da ravno skozi delavnice in izobraževanja, ki jih izvajamo v Veržeju, vsaj del te tradicije gre naprej. Spoznalo jo je tudi 7 udeležencev tabora v Veržeju, ki so se pogumno lotili dela na lončarskem vretenu, spoznavali različne tehnike obdelave in dodelave lončarskih izdelkov, jih poslikavali, dolbli, luknjali, brusili in še kaj – vse v želji po čim bolj unikatnih izdelkih. Dopoldneve, ki so jih

mladi preživeli v lončarski delavnici, so vsekakor dobro izkoristili, tako da so si zaslužili malce bolj sproščene, počitniške popoldneve. Vročino so premagovali v bazenih Term Banovci, odšli pa so tudi po sledih tradicionalnih rokodelcev in v Prekmurju obiskali Lončarsko vas v Filovcih, v Prlekiji pa je svoje znanje podajal lončarski mojster Saša Žuman.

Prosti čas so izkoristili za spoznavanje Prlekije, igranje družabnih iger in kino pod zvezdami, spekli pa so tudi čisto svojo pico. Za animacijo udeležencev je poskrbel Zavod Mali vüčejok iz Veržeja. Udeleženci tabora so se ob zaključku vsekakor strinjali, da bodo z veseljem še naprej ustvarjali z glino.

Zahvaljujemo se vam za vaš obisk, za zaupanje in predvsem za dobro voljo, s katero polnite naše prostore! 🌊

DRUŽINSKI RadŽivim

Skupnost ljudi, ki bi radi bili živa, zdrava in vesela Cerkev, ki prinaša Jezusa ljudem in ljudi Jezusu.

JE DOMA V VERŽEJU

SIMON POTNIK, Pastoralna zveza župnij Slovenj Gradec

Pred leti sem bil na nekem predavanju, ki me je močno nagovorilo, če ne celo pretreslo. Predavatelj je šel skozi zgodovino človeštva in nanizal največje značilnosti določenih obdobj. Na koncu nas je vprašal: »Po čem bomo pa mi poznani v zgodovini? Po čem se nas bodo spominjali čez stoletja?« Prav pretreslo me je, ko je dodal, da bo za nami ostalo gotovo največ smeti.

Kasneje sem razmišljal o dobi krščanstva. O moči preganjane prve Cerkve, pa o kasnejši dobi utrjevanja nauka, pokristjanjevanja in o naši dobi. Kdo smo kristjani sedanjega časa? In ker si tokrat ne bi želel zaiti v črnogledost in opevanje nemoči, me vedno znova spodbudijo luči, upanja polni trenutki in dogodki in ljudje in poti.

Točno pred desetimi leti je nastala naša Pastoralna zveza župnij Slovenj Gradec. Na kratko: so štiri povezane župnije in sedaj trije tukaj živeči duhovniki. Želimo si biti tako prijatelji kot tudi v pomoč pri pastoralni. V to občestvo vključujemo sodelavce in si želimo, da bi ne bili samo župnija, ki se srečuje priložnostno, torej morda ob nedeljskih mašah ali slovesnostih birm in žal pogrebov. Želimo si, da bi bili občestvo občestev. Zato smo v ta način delovanja vključevali načine, ki spodbujajo dobrodošlico in rast v veri. Želimo si dejavnih kristjanov, ki svojo vero živijo na svoj pristen način. Morda se sliši prazno

ali vzvišeno, pa vendar se že kažejo poti. To nam na nek način potrjuje tudi dejstvo, da se v času korone pastoralni programi niso ustavili, temveč so se še znatno pomnožili. Želimo si, da se vsak, ki vstopi v župnišče, počuti dobrodošlega. Zavedamo se, da smo na poti, da je to proces in da še nismo na cilju ... Dobrodošlici sledi dejavnost, prevzemanje odgovornosti. Tako se je rodil RadŽivim, ki nudi doživljanje vere in rast v medsebojnih odnosih zdaj že celi paleti naših članov. Poleti imamo več terminov RadŽivima za otroke. Najlažje si predstavljate, če te dni primerjamo z oratorijem, ki pa poteka 24/7, en teden. Za te otroke skrbi približno 50 animatorjev in tehničnega osebja. Pozimi imamo Družinski RadŽivim, ko se v več terminih oglasimo v Veržeju. Kakšen mesec kasneje se v Veržeju zgodi še RadŽivim za seniorje. Konec maja imamo na obali Pastirjev RadŽivim, kjer se pisana paleta mladih, družin in odraslih družin na ta svojstven način. Poleti imamo seveda še RadŽivim za mlade, ki vse leto pridno služijo, in za družine še RadŽivim pod šotori. Ne vemo, kaj še sledi. Želimo biti zvesti viziji, ki nam kliče: smer Jezus Kristus.

Zato smo v naše pastoralno delovanje z veseljem vključili tudi srečanja Alfa. To so srečanja, ki na zelo odprto in gostoljuben način ponudijo osnove verovanja tako nam, ki smo v veri morda že utrujeni, kot tistim, ki so se od Cerkve oddaljili ali pa krščanstva sploh še ni v njihovem življenju.

Vse to so področja, ki so nastajala leta in jih z veseljem delimo z drugimi, ki želijo poglobiti svoj odnos s Kristusom in Cerkvijo.

Zato smo še toliko bolj hvaležni, ko srečamo posameznike in skupnosti, ki nam s svojim delom, poslanstvom in zgledom pomagajo. Hvaležni bratom salezijancem v Veržeju kličemo na celotno skupnost in njihovo delo obilje Božjega blagoslova. ☺

V Veržeju se počuti sprejeto in zelo dobrodošlo. Tu raste, povezuje, gradi, krepi, pogloblja ... Že več let se veselim konca zime, ker vem, da nas spet čaka *Družinski RadŽivim*. Vsako leto se v treh vikendih zbere okoli 40 družin, ki skupaj odkrivajo lepoto družine, krepijo zakonski odnos in poglobljajo odnos z Bogom. *Družinski RadŽivim* je za družine, ki se imajo rade in bi se imele rade še bolj rade in si želijo še bolj odpreti srca Božji ljubezni. Skupnost salezijancev s sodelavci nas vsako leto velikodušno sprejme, kar je zagotovo eden izmed razlogov, da se družine leto za letom rade vračajo. Hvaležna sem za celotno skupnost v Veržeju, hvaležna, da se lahko vsako leto vračamo in nato *Družinski RadŽivim* ponese po naših domovih, kjer živi naprej, in verjamem, da po Božji milosti daje sadove še naprej.

Ker pa dober glas seže v deveto vas ☺, so tudi seniorji naše pastoralne zveze slišali, da je v Veržeju »res fajn«, in so se tudi oni odpravili tja. Vrnili so se ravno tako navdušeni kot mi in rekli, da se ravno tako vrnejo naslednje leto ☺.

Hvala celotni skupnosti v Veržeju, da nas vsako leto sprejmete z odprtim srcem! Želim vam obilo blagoslova in vse dobro.

VIDA ČREŠNAR

Vedno, ko se ustavim v vaši hiši, sem prijetno presenečena. Imate prekrasna dela, ste super ustvarjalci z izrazitim čutom za lepo.

Vtisi naših gostov

Hvala za pogovore v hiši in čudovito vzdušje. Odrasli in otroci – vsi smo navdušeni nad hrano in posebno z lokalnimi dobrotami (tünka, slaščice, ajdova kaša ...). Druženje v igralnici in na igriščih z otroci vseh starosti. Velike družabne igre (šah, 4 v vrsto ...). Delavnice z glino v Centru DUO so zakon! Pridemo še.

LEP VIKEND Z ZAKONCI SMO PREŽIVELI PRI VAS. PRIJETNO OSEBJE, ODLIČNE KUHARICE, ČISTE SOBE. IZ SRCA HVALA VAM!

PREŽIVELI SMO ČUDOVIT VIKEND. IMELI OPRAVKA S PRIJAZNIM OSEBJEM IN DOBRO HRANO. KO BO ČAS DOPUŠČAL, SE ZOPET VRNEMO.

Pri don Bosku smo preživali pet res prijetnih dni v čudovitem okolju. Z vašo pomočjo je tudi Šola zdravja uspela v polni meri. Vsi dogodki so bili koristni in všečni. Za vse se vam iskreno zahvaljujemo in si želimo ponovnega snidenja. Sobe prostorne, čiste, lepe, osebje prijazno, hrana dobra in okusna. Imela sva lep, prijeten oddih in zanimiv in pester program Šole zdravja.

Veliko lepih stvari človeku se v življenju lahko zgodi, v spominu tudi hitro se izgubi. Vaša gostoljubnost, domačnost in prijaznost nam resnično polepšala je preživete dni! Zato iskrena HVALA vam sledi!

Zelo, zelo lepa razstava pirhov. Zelo navdiha in energije polna je bilo delo v lončarski delavnici. Razstava je zelo lepa. Postavitev je nekaj posebnega. Bogate monštrance, izdelki iz gline, čudoviti pirhi, aranžmaji iz cvetja, šibja in lubja.

DRAGE MOJE »UMETNICE«! ZLATE ROKE IMATE IN ZLATO SRCE – ŠE VELIKO USTVARJALNIH URIC VAM ŽELIM IN NAJ SADOVE TEGA DELA ŠE VELIKOKRAT OBČUDUJEMO V DUO CENTRU TUDI MI. HVALA!

VERŽENSKA MLADINA

Pobirki o mlajših rodovih domačinov, ki zahajajo v Marijanišče

PRIMOŽ KOROŠEC

»Kdo pa je rogovilili ob 23.30 okrog naše hiše?« se je glasilo vprašanje enega izmed sobratov, ko sva se srečala pri Štrku na jutranji kavi. Seveda je to bilo »retorično vprašanje«, ker je dotični sobrat kar dobro vedel, kdo so bili mladi, ki nimajo čuta za uro. Sem pa še nekaj časa razmišljal o njegovem vprašanju. Logičen odgovor bi bil – »problematična« in najbolje bi bilo, da se ne družimo preveč z njo oz. jim dovolimo, da ob takšnem času pridejo na kapučino, vročo čokolado ali samo na kozarec soka. Še dobro, da smo različni in da se najdejo posamezniki, ki hočejo vsako stvar nekoliko zakomplicirati. Kdo bi jih razumel?

Kot drugo pa, če povzamem gornjo misel, »kateri oz. čigavi so bili mladi?« Po petih letih bivanja v Veržeju kar dobro vem, katerim družinam pripadajo in seznama ne bi bilo težko sestaviti, sploh ker se mnogi tedensko večkrat oglasijo pred našimi vrati. In če že tako pridno zahajajo v Marijanišče, bi morda lahko rekli, da so že »naši mladi«. Tukaj pa včasih pride do težave. Kajti če so naši, to pomeni, da si moramo za njih vzeti čas tudi takrat, ko nam morda ne paše najbolj, ko nam napravijo kakšno »lumparijo«, ko nas pokličejo ravno takrat, ko komaj čakamo, da bi šli k zasluženemu počitku.

Pa poglejmo, kdo vse so ti »naši mladi«. To so animatorji, ki jih obiskovalci Marijanišča najlažje opazite v poletnih mesecih, ko pomagajo na poletnih programih. Na Frančiškovem taboru, na Oratoriju za družine, na Oratoriju Marijanišče in drugih programih za mlade in družine. Brez njih bi težko izpeljali vse programe, ki jih pripravljamo v okviru Zavoda Marianum Veržej. In če je tako, bi bilo prav, da si zanje vzamemo čas tudi med letom, da gremo kdaj na kakšen izlet, na kakšno prireditev in se na koncu ustavimo v McDonaldsu, čeprav se nam, starejšim, to zdi (morda) potrat časa in denarja, ko pa imamo mi, odrasli, toliko bolj pomembnih stvari, kakor pa da se cel dan vozimo z mladino z enega konca Slovenije na drugega in na to potrebujemo še dva dneva, da za silo pridemo k sebi. Kdo bi razumel to mladino?

Ampak od kje se pa vzamejo animatorji oz. kako se »naredi« animatorja, ki ti bo nekoč pomagal in te občasno sekiral z nenavadnimi idejami? To je kompleksen postopek. Veliko srečanj in veliko »stran« vrženega časa je potrebno, da zraste iz malega »smrkavčka« mlad človek, ki bo razumel in hotel narediti nekaj dobrega za druge mlade ali malo manj mlade. Mnogo jih želi iti po tej poti, pokriti z »ročicami«, ampak se včasih zgodi, da se med njimi skrivajo tudi trnji ... In nekateri se odločijo za drugo pot. O njih nekoliko kasneje. Od 15 otrok bodo, morda na koncu dva ali trije postali animatorji. To je

matematično slab izkupiček, vendar se izplača.

Kdo so še naši mladi? So mladi, ki ob poletnih večerih na bližnjem igrišču mečejo na koš, igrajo odbojko, brcajo v nedogled žogo v gol ali pa se drugače športno udejstvujejo. Tudi oni občasno potrebujejo odklop. Se usedejo pod brajdo v našem sonaravnem vrtu, poslušajo glasbo in igrajo karte. Kaj pa jeseni in pozimi? Potrkajo na vrata Marijanišča ob uri, ko bi vsak pošten državljan šel spat, in vprašajo, ali lahko na toplem odigrajo igro ali dve remija. Ta igra ali dve se zavlečeta včasih do 23.30. In ko utrujeni Primož reče: »Fantje, dost bo! Primož gre spat.«, počasi izginejo v hlad noči.

A glej ga zlomka, ko ravno prej omenjeni sobrat ugasne vse luči, zaklene vhodna vrata in se zazre v hladno meglo, ki prekriva bližnja drevesa, se iz megle prikažejo temne silhete. Brez strahu, niso rokovnjači in ne volkodlaki, je pa res, da ima kakšen od njih kar nekoliko rdeče oči. In vprašajo: »A gremo lahko na en kapučin?« In nekdo v mislih reče: »Spet bom šel spat jutri.« »Dobro fantje, ampak samo za dvajset minut.« In dvajset postane štirideset in na to petdeset. Vmes pa ob kapučinu »padejo« vedno ista in tolikokrat zastavljena vprašanja. »Si danes bil kaj v šoli? Si zopet šprical? Pa pusti že enkrat tiste 'fuge', ker imaš oči že čisto krvave. Pa si rekel, da ne boš kadil. Kaj pa se je prejšnji vikend zgodilo na tisti žurki? A ne bi v soboto ob treh prišel malo pomagat na srečanje Frančiškove mladine? Na izlet bomo šli, greš zraven?« Naslednjo jutro pa sledi vprašanje kakšnega

izmed sobratov: »Ja, kaj si se pa ti ob 2. uri zjutraj po hodniku sprehajal?«

Skozi dan se v Marijanišču dogaja marsikaj. Večino časa poskušamo biti na voljo gostom, ki prihajajo v našo hišo, in upamo, da so zadovoljni. Toda nekateri gostje so nekoliko drugačni. Verjetno ste ugabili, da bo zopet beseda o mladini. Ja, ampak tokrat o onih iz »prevzgojnega doma«, čeprav se danes ne imenuje tako. Nekateri mladi iz Vzgojnega doma Veržej so v preteklosti izrazili željo, da bi obiskovali verouk in se pripravili na prejem zakramentov. Moram reči, da me je predlog presenetil, še bolj pa verjetno njihove vzgojitelje. Mnogi izmed njih so se odločili za to sami, ne da bi jih starši v to silili. Zelo radi hodijo k verouku in na sumu sem imel, da hodijo samo zato, da se za eno uro rešijo sosednjega Zavoda. Vendar ni tako. Mnogi imajo iskreno željo, da bi pristopili k prvemu svetemu obhajilu in birmi, kakšen želi prejeti tudi krst. Veliko

jim pomeni, da lahko povedo, kaj jih moti, kje se jim zdi, da se jim godijo krivice, in da gredo npr. lahko pred prazniki k sveti spovedi. Stvari, ki jih po navadi ne slišiš niti od najbolj pridnih veroučencev v župniji. Dostikrat me presenetijo. Človek bi mislil, da se z njimi ne da nič narediti, da si ničesar ne zapomnijo, da bodo delali samo škodo ... pa si marsikaj zapomnijo. Za stvari, ki jih obravnavamo oz. se pogovarjamo pri verouku, vedno najdejo primere v vsakdanjem življenju – v realnosti, v kateri živijo. Njihov izbor besed, s katerimi utemeljijo oz. razložijo npr. posamezne zapovedi, moralna pravila ipd., je pogosto precej vulgaren in včasih podkrepjen s kakšnim izrazom, ki smo ga bili vajeni pri naših »južnih bratih«, povejo in izrazijo pa bistvo. Ob koncu verouka jih običajno povabim, da si pri Štrku vzamejo kakšen piškot. Po navadi to pomeni, da mi izpraznijo celotno zalogo piškotov. Imeti pravo mero je še vedno precej nedoločen pojem. Ampak gre na bolje – zadnjič so pustili pol zaloge nedotaknjene.

In po tem so tukaj še nekateri mladi, ki se pojavijo pred našimi vrati ob treh. Pri njih ne vem, v katero kategorijo bi jih dal. Enostavno radi »zabijajo« čas pred našo recepcijo in v naši igralnici. Vedno za pogovor, igro in za jufko.

Ko sem pisal omenjeni članek, mi je prišla na misel kitica neke italijanske pesmi, ki smo jo prepevali, ko sem se še »učil« za salezijanca in komaj spoznaval don Boska. Nekako takole gre:

Siete tutti ladri ragazzi miei

(vsi ste kradljivci, otroci moji)

non ho più il mio cuore, ce l'avete voi

(nimam več srca, ker ga imate vi)

ma no mi interessa, da quest' oggi in poi

(a me ne zanima, saj bo od sedaj)

ogni mio respiro sarà per voi.

(vsak moj dih za vas)

Bo že res nekaj na tej stvari. Ko bom nekoč odšel s te preleške ravnice, bom verjetno »čisto majčkeno« pogrešal to pisano mladino. ☺

Ko sem ponovno prišel v Veržej, sem upal, da se bom lahko »rehabilitiral« in umirjeno zakorakal v teh še nekaj let, ki mi ostajajo. Pa ni bilo ravno tako. Človek obrača, Bog obrne. Hitro se je bilo treba navaditi na novo delo, ne da bi opustil staro. Tipično salezijansko. Postal sem neke vrste vratar Marijanišča, v katerega zahajajo mnoge skupine, družine in drugi gostje. Med temi so redne stranke postali tudi »mulci« iz Veržeja, kot jih imenuje vodja Marijanišča Primož Korošec.

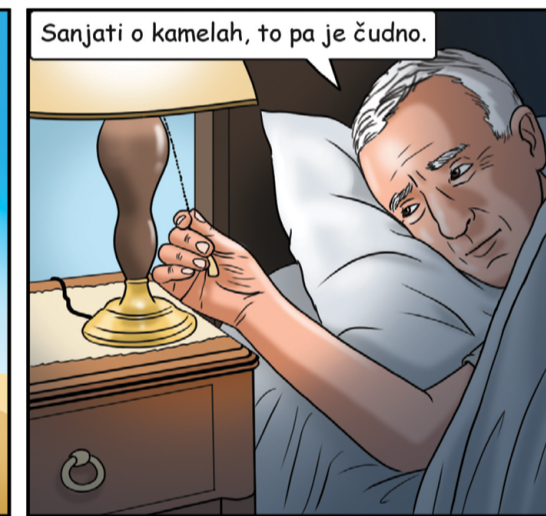
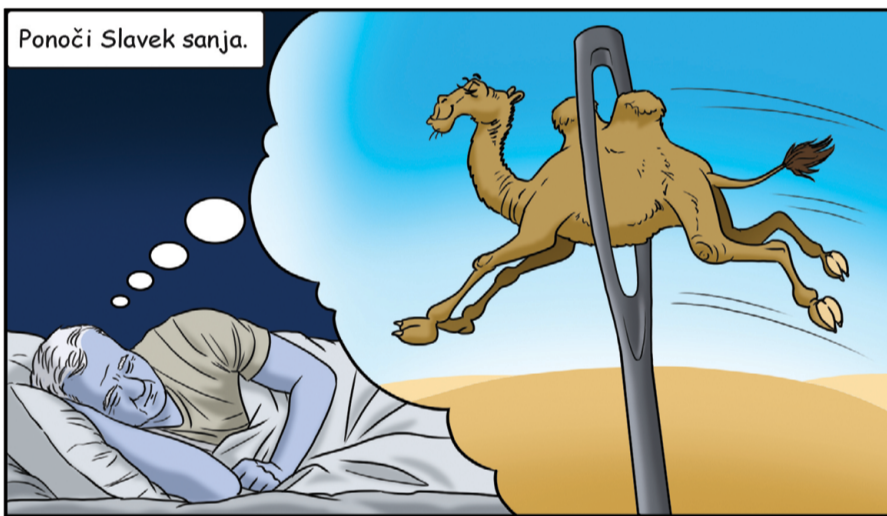
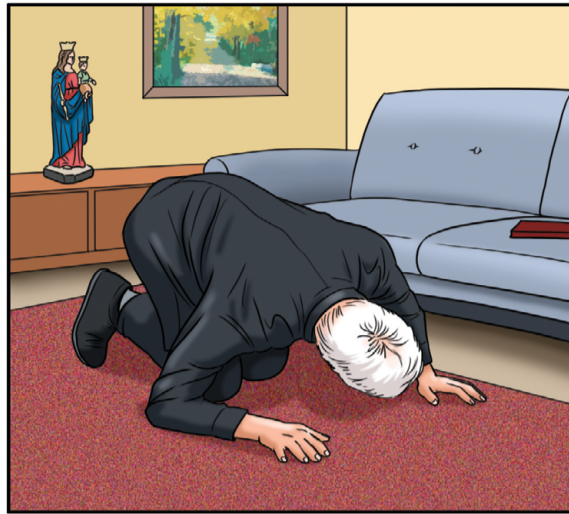
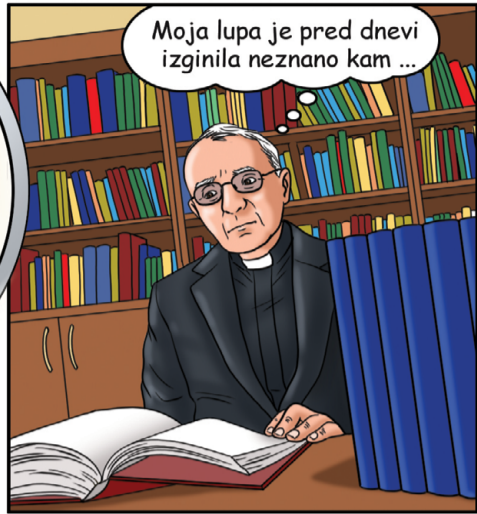
»Zdravo Marko, kako si?« je redno vprašanje ob podaji roke, za katerim se skriva želja po igralnici ali »praznjenje zalog« pri Štrku. Skupina popoldancev, ki so nekakšen cvetober osnovno in srednješolcev, Leščečkov in Frančiškov, ministrantov in animatorjev, rednih in izrednih, s takimi in drugačnimi navadami, imajo skupno točko: so zvedavi, neposredni, prehitvevači v svojem razvoju in namazani z vsemi »žavbami«.

In tako so se moji mirni popoldnevi hitro končali. Primož se je na začetku jezil, naj kar sam pazim nanje, ker jih spuščam v igralnico. Pa so me »naučili« namizni tenis in biljard. Do ročnega nogometa še nismo prišli. Jaz pa njih kuhati kapučino in mešati sokove. Včasih sicer »zakadijo« igralnico, pa si naivno rečem, da je vsaj plesen ne bo napadla.

Kljub svoji mladosti, ki zanje sploh ni lahka, se za »banalnostmi« skrivajo mnoga vprašanja, iskanja in preprosta bližina. Ne morem jih samo nagnati in uživati svoj mir. Kljub »čudnim« navadam, ki razjedajo vse mlade, imajo verženski mladi še dobro srce, še poznajo tri papeževe besede: oprostite, prosim, hvala. Na nek način me v teh nekaj letih, ki mi še ostajajo, delajo salezijanca ☺.

MARKO SUHOVERŠNIK

Slavek in njegova lupa

Slavek je bil presrečen, ker je našel lupo in odkril krivca. Ostali sobratje pa samo srečni. Zakaj? Nič ne bi imeli proti, če bi se tudi tista gostija na koncu Slavekovih sanj pojavila na mizi.

KDO JE ARTEMIJ ZATTI?

Verjel, obljubil, ozdravel: prvi salezijanski svetnik, ki ni mučenec

Pripravil MARKO SUHOVERŠNIK

01 Mladenič

ISKANJE PRIHODNOSTI

Artemij Zatti se je rodil 12. oktobra 1880 v kraju Boretto na severu Italije.

Ko je bil star štiri leta, je začel delati na polju in čuval živino, kakor je pač zmogel. V hiši je bilo veliko ust, dohodki pa majhni.

Naredil je nekaj razredov osnovne šole, potem pa je hodil na dnino za plačilo 25 lir na leto. Vstajati je moral ob treh, dobil kos polente in odšel na polje.

02 Migrant

UPANJE V NESREČI

Leta 1897 je družina Zatti spravila vse stvari skupaj in odpotovala.

Zattijevi so imeli v Argentini strica, ki je prebival v novo nastajajočem mestu Bahía Blanca. Bil je delovodja občinskih delavcev. Emigranti pa so bili kot češnje, ki vlečejo ena drugo. Šli so k njemu.

Artemij je bil visok in suhljat fant, vesel in zamišljen. Nihče ni vedel, da se bo o tem preplašenem, razgibanem in izstradanem fantu nekoč še govorilo.

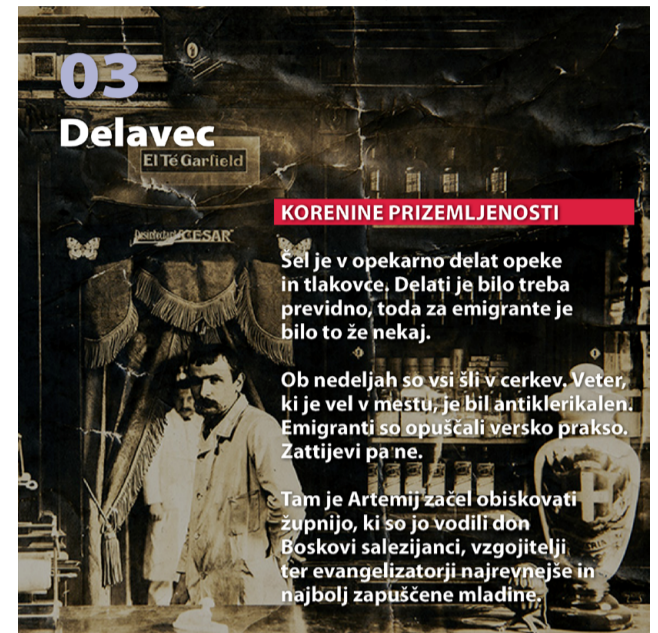
03 Delavec

KORENINE PRIZEMLJENOSTI

Sel je v opekarno delat opeke in tlakovce. Delati je bilo treba previdno, toda za emigrante je bilo to že nekaj.

Ob nedeljah so vsi šli v cerkev. Veter, ki je vel v mestu, je bil antiklerikalen. Emigranti so opuščali versko prakso. Zattijevi pa ne.

Tam je Artemij začel obiskovati župnijo, ki so jo vodili don Boskovi salezijanci, vzgojitelji ter evangelizatorji najrevnejše in najbolj zapuščene mladine.

04 Kristjan

VERA, VODITELJICA POKLICA

Pri 20 letih je vstopil v salezijansko semenišče v Bernalu v Buenos Airesu. Zaupali so mu mladega duhovnika, ki je zbolel za tuberkulozo. Tudi Artemij je zbolel.

Leta 1902 so ga poslali v bolnišnico sv. Jožefa v Viedmi. Sprejel ga je salezijanski duhovnik in zdravnik Evazij Garrone.

Na njegovo pobudo je prosil in dobil od Marije Pomočnice milost ozdravljenja ter Boga obljubil, da bo svoje življenje posvetil skrbi za bolnike.

05 Salezijanec

VESELJE OB DON BOSKU

Leta 1908, ko si je opomogel, je bil v salezijansko družbo sprejet kot salezijanec brat.

Začel je delati v lekarni pri bolnišnici, edini v mestu. Po smrti Evazija Garroneja leta 1911 je Zatti v celoti prevzel vodenje bolnišnice, ene prvih v argentinski Patagoniji.

Istega leta je izpovedal večne redovne zaobljube v salezijanski družbi.

06 Bolničar

DOBRODELNOST SPREMLJANJA

Objel je bolečino in se poročil z uboštvom. Zdelo se je, da si Artemija Zattija ne morejo predstavljati drugače kot pri oskrbovanju bolnikov.

Medtem ko je oskrboval bolnike, jim je prepeval, da bi dvignil njihovega duha.

Ali pa je klepetal s tisoč domisljicami, da bi jih raztresel in jim olajšal bolečino. »Kot mama s svojimi otroki,« je pripomnil neki njegov pacient.

07 Upravitelj

DAR ZAUPANJA

Na njegovih ramah je ležala odgovornost za bolnišnico in lekarno, ki so ju obiskovali reveži, zato sta bili vedno v rdečih številkah.

Ni bil navezan na denar, ni razpravjal o obrestih. Z drugimi je bil nadvse velikodušen. Za bolnike je kupal tudi zelo draga zdravila. »Ali denar služi za dobra dela ali ne služi ničemur!«

Nikoli ni nikomur ničesar očital. Če ga je hotel kdo razjeziti, je trpel brez besede, oči so se mu napolnile s solzami, ki so drsele kot veliki biseri po njegovih zgrbančenih licih.

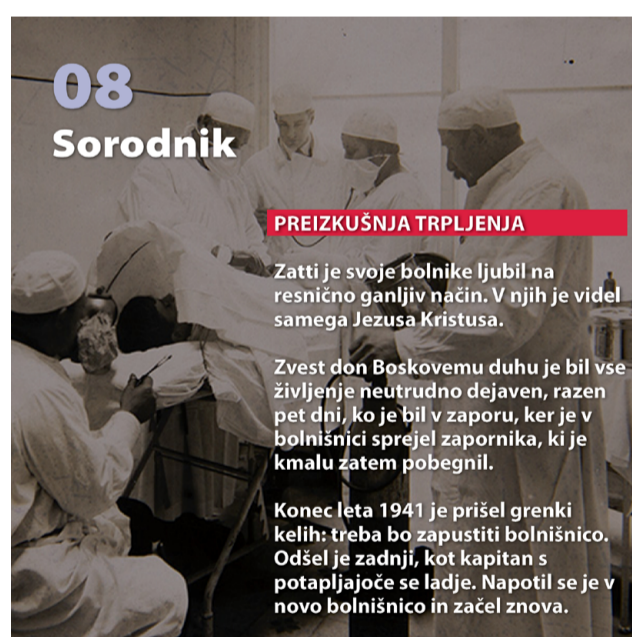
08 Sorodnik

PREIZKUŠNJA TRPLJENJA

Zatti je svoje bolnike ljubil na resnično ganljiv način. V njih je videl samega Jezusa Kristusa.

Zvest don Boskovemu duhu je bil vse življenje neutrudno dejaven, razen pet dni, ko je bil v zaporu, ker je v bolnišnici sprejel zapornika, ki je kmalu zatem pobegnil.

Konec leta 1941 je prišel grenki kelih: treba bo zapustiti bolnišnico. Odšel je zadnji, kot kapitan s potapljačice se ladje. Napotil se je v novo bolnišnico in začel znova.

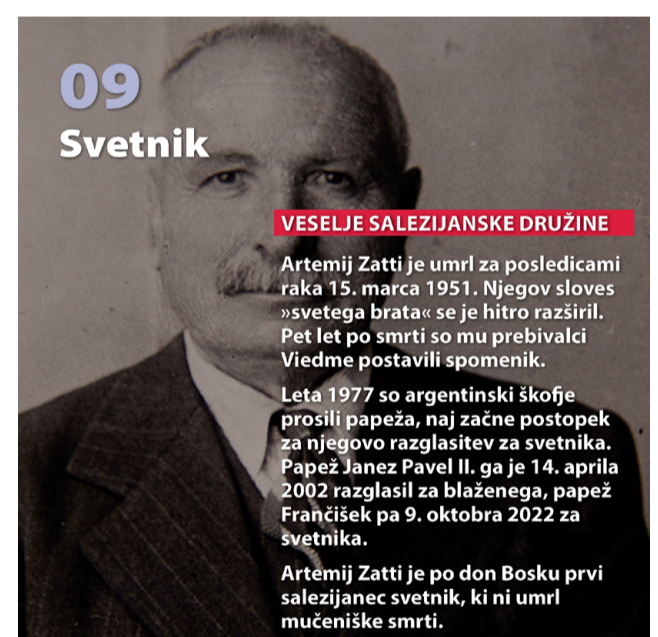
09 Svetnik

VESELJE SALEZIJANSKE DRUŽINE

Artemij Zatti je umrl za posledicami raka 15. marca 1951. Njegov sloves »svetega brata« se je hitro razširil. Pet let po smrti so mu prebivalci Viedme postavili spomenik.

Leta 1977 so argentinski škofje prosili papeža, naj začne postopek za njegovo razglasitev za svetnika. Papež Janez Pavel II. ga je 14. aprila 2002 razglasil za blaženega, papež Frančišek pa 9. oktobra 2022 za svetnika.

Artemij Zatti je po don Bosku prvi salezijanec svetnik, ki ni umrl mučeniške smrti.

Salezijanski brat Artemij Zatti s svojim kolesom je bil živ primer hvaležnosti: ko je bil ozdravljen od tuberkuloze, je vse svoje življenje posvetil služenju drugim, za bolnike je skrbel z ljubeznijo in nežnostjo. Govori se, da so ga videli, ko je na svojem hrbtu nesel truplo enega izmed svojih bolnikov. Poln hvaležnosti za vse, kar je prejel, je želel izreči svoj »hvala« tako, da je skrbel za rane drugih. Dragi salezijanci bratje, bodite vedno hvaležni za dar tega klica, ki daje posebno pričevanje o posvečenem življenju, in ga tako predlagajte mladim kot obliko evangeljskega življenja v službi malih in ubogih. **PAPEŽ FRANČIŠEK**

V njem sijajo temeljne vrednote ljubezni, ki morajo razvneti srce salezijanca: ljubezen do Boga in njegove volje, ljubezen do bližnjega, ki je v svojih trepečih udih bližnje obličje križanega Jezusa, ljubezen do Gospodove Matere, srednice vseh milosti, ljubezen do don Boska, ki obljublja kruh, delo in nebesa. Naš sobrat Artemij Zatti nam kaže, kako občutljiv je svet za pričevanje verskega življenja, če je to pričevanje resnično, verodostojno in pristno. Kot zgleden vernik s tem pričevanjem vse uči, da je zdravje, ki ga je treba nadvse ohranjati, zdravje duše, naše duše, ki je tako dragocena, ker prihaja od Boga in je k njemu

usmerjena, pogosto nezavedno, v želji najti večno ljubezen v njegovem objemu. Naj njegovo pričevanje o Božji absolutnosti, veličini duše in naši pravi domovini navdihuje naše drže in pastoralno strast za novo apostolsko zvestobo in obnovljeno poklicno rodovitnost. **ÁNGEL FERNÁNDEZ ARTIME**, vrhovni predstojnik

MARIJANIŠČE

včeraj, danes in jutri

PETER PUČNIK, ravnatelj salezijanske skupnosti v Veržeju

Vsaka skupnost in vsaka ustanova, ki želi izpolnjevati svoje poslanstvo, se sooča s spremembami, ki jih narekuje čas, okolje, poslanstvo in tudi ljudje, ki stopajo v stik z njo. Ena izmed takih ustanov je tudi naš Zavod Marianum, ki ga domačini še vedno najraje imenujejo po svojem prvotnem imenu – Marijanišče. Tako je tudi prav, saj je bil prvotni namen ustanove prav takšen, kakršen je danes, le da je nekoliko drugače odgovarjal na potrebe časa. Zavod Marianum pa je le drugo – uradno ime, ki zastopa ustanovo tudi v formalnih civilnih krogih.

Salezijanci s sodelavci se trudimo, da bi tudi danes zmogli odgovarjati na potrebe časa in družbe. Tisti, ki nas spremljate že dalj časa, ste verjetno opazili, da v zadnjih letih naša ustanova postaja predvsem dom za družine in šole. Družine, ki so vpete v kolesje vsakodnevnih skrbi, ki jih prinašajo delo, skrb za preživetje in vzgojo, potrebujejo tudi oddih, spremembo okolja in kakšno duhovno spodbudo ali podporo. Trudimo se, da bi v naši ustanovi našli prav to. Salezijanci smo v poslanstvu usmerjeni predvsem k mladim, a v tem času nas prav tako, kot mladi, potrebujejo tudi družine. Tam je namreč kraj, kjer si mladi pripravljajo pot v življenje. Ob delu z družinami spoznavam prav to, da so mnoge družine v stiski na področju vrednot, ki jih želijo dati svojim otrokom, a velikokrat ne zmorejo najti načina, niti časa, da bi te vrednote lahko predali svojim družinskim članom. Starši velikokrat povedo, da jim programi, ki jih ponujamo, pomagajo pri vzgoji, pri ohranjanju vere in vrednot.

Poleg družin prihajajo k nam tudi mladi, ki se pripravljajo na zakramente ali pa si želijo prijetnega druženja v okolju, ki jih sprejema. V zadnjem obdobju prihaja tudi čedalje več slovenskih šol, ki imajo pri nas sicer svoj program, a jim ustanova kot taka ponuja nastanitev in vse, kar v tem času potrebujejo. Tudi te skupine so nam dragocene, saj v večini te šole ne prihajajo k nam iz verskih razlogov, kljub temu pa se počutijo sprejete in dobrodošle. Tudi ob njih spoznavam, da je osnova krščanske vzgoje odnos. Ta odnos ki ga lahko vzpostavljamo s temi mladimi in njihovimi spremljevalci, je ključen. In če je odnos dober, nikogar več ne moti

dejstvo, da smo katoliška ustanova in da je križ na steni. Tudi na ta način dajemo podobo Cerkve današnji družbi in to čutimo kot poslanstvo danes.

Seveda, salezijanci brez dobrih in vestnih sodelavcev ne bi zmogli opravljati tega poslanstva. Iskreno hvaležnost bi rad izrazil vsem našim sodelavcem, ki se v vseh ozirih trudijo, da bi se gostje pri nas počutili sprejete in dobrodošle kakor doma. To namreč marsikateri od gostov tudi pove, da pride v Marijanišče kot v svoj drugi dom. To je stavek, ki nam veliko pomeni in si tudi želimo, da bi se čim več izmed njih tako počutilo. Tudi vsi naši sodelavci, tako sedanji, kakor tudi bivši, so tisti, ki so pustili in še puščajo sled naši ustanovi. Ob tej priložnosti bi se rad iskreno zahvalil našemu bivšemu sodelavcu g. Marku Štajnerju, ki je osemnajst let svojega življenja in dela posvetil naši ustanovi ter ji dal tudi poseben pečat. Kljub temu, da se je odločil nadaljevati svoje poslanstvo drugje, še vedno ostajamo povezani in sodelujemo. Njemu in drugim sodelavcem iskrena hvala!

Dragi gostje, prijatelji in sodelavci, ne vemo, kaj nas čaka v prihodnjih mesecih in letih, vemo pa eno, da je naša moč v povezanosti, sodelovanju, spoštovanju, odpuščanju ter veselju. Menim, da ni nikogar med nami, ki vsaj ščepec tega ne bi zmoget. To sem namreč tudi sam izkusil v zadnjih letih, ko se več borim s preizkušnjami. V največjo spodbudo in moč ste mi bili prav vi, dragi sodelavci, gostje, prijatelji in sobratje. Iskrena hvala za pomoč, sodelovanje ter ostanimo povezani še naprej!

V tem pogledu si upam trdit, da ima tudi Marijanišče še prihodnost. ☺

NA VRATA

že trkajo ...

Kdo se napoveduje v letu 2023

V don Boskovem mesecu se v Zavodu Marianum napovedujejo **mladi z Gimnazije Ptuj, birmanci iz Murske Sobote**, potekalo pa bo tudi **usposabljanje salezijanskih animatorjev**.

Štiri konce tednov med januarjem in marcem bo hiša na voljo **Pastoralni zvezi župnij Slovenj Gradec** s programom **RadŽivim**.

Pod našo streho bodo uravnavali glasove **Komorni zbor Limbar** iz Moravč ter **otroški in mladinski zbori Pomurja**. Redni obiskovalci so tudi **kmeti in salezijanci**, ki bodo razmišljali vsak o svojem delu.

V marcu prihajata dve veliki skupini **zakoncev in družin: z Rakovnika** v Ljubljani ter **iz Šmihela** pri Novem mestu, vmes pa nas obiščejo **mladi z Gimnazije Jurija Vege Idrija**.

Tudi april bo pisan: obiščejo nas **otroci OŠ Tolmin** in **OŠ Škofljica, ZMP** bo imel letne duhovne vaje, prvič pa naj bi pri nas **mladi iz SMP** pripravljali gradiva za UT (uh, salezijanska terminologija: ZMP – Združenje Marije Pomočnice; SMP – salezijanska mladinska pastoralna; UT – program Uskovniški tedni ☺).

Sonce bo konec aprila in v maju že prijetno toplo, zato se tedaj napovedujejo tedni **Šole zdravja**. Ob prelomu leta v poletje nas obiščejo **mladi Gimnazije Bežigrad, salezijanci** se bodo zbrali na letnem pastoralnem posvetu, duhovno druženje za **zakonce in družine** pa bosta vodila **g. Gerjolj** in **g. Čuden**. Tudi najmlajši bodo uživali v mansardnih prostorih: **Vrtec Križevci** in **Vrtec Ljutomer**, verjetno pa se jim pridruži še kakšen vrtec.

V juliju in avgustu bo pokalo po šivih: **oratorij za družine, Frančiškov tabor** in **župnijski oratorij**, dvo- ali tritedenske duhovne počitnice skupin **Emanuel** ter **Družina in življenje** (ki bo s svojimi seminarji naš reden gost tudi med letom) in **geštalt duhovne vaje za družine** z g. Gerjoljem.

V september bomo zaplesali s **tango počitnicami** in festivalom argentinskega tanga »**Festivalito Rural**«, prepeval bo **pevski zbor Laz**, v jesenskem času pa obisk že načrtujejo **zakonce in družine g. Čudna, z Iga in Trstenika**. Advent 2023 bomo začeli z **neokatehumeni**.

Ne smemo pozabiti na še en program, ki pri nas redno gostuje skozi vse leto: to so duhovni vikendi za ženske **Živi na polno**, ki ga vodita Mojca in Živa. ☺